

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן

בעניין:

1. יצחק סודרי

2. מיטל סודרי

3. שלומי סודרי

4. גבי פרץ

5. יעל פרץ

6. בן ציון בר שלום

7. יהודית יוסף

תובעים

צייגר

ע"י ב"כ עו"ד

נגד

ארנון שטלריד

נתבע

אילון

ע"י ב"כ עו"ד

פסק דין

1

1. הנתבע הוא אחד ממקימיו ובעליו של אתר אינטרנט המופנה על ידי שם המתחם

2. www.hydepark.co.il (להלן: "האתר").

3. מטרתו של האתר היא הקמת קבוצות דיון, "פורומים" שבמסגרתם יכולים גולשי אינטרנט
4. להחליף דעות בנושאים שונים.

5

6. עניינה של התביעה דנן, היא בפרסומים שונים שהופיעו באתר בחודשים נובמבר – דצמבר

7. 2002.

8. התובע 1 מפנה בתצהיר עדותו הראשית לחלק מהפרסומים. לטענתו מדובר בפרסומים
9. המהווים הוצאת לשון הרע על התובעים כולם או חלקם (הפרסומים הנ"ל יכוננו להלן:
10. "הפרסומים הפוגעים"). לטענת התובעים, הנתבע צריך לשאת באחריות על הפרסומים
11. הפוגעים, ולנזק שגרמו לתובעים.

12

13. הדיון בתביעה חולק, ובשלב הראשון נדונה רק שאלת האחריות של הנתבע. רק אם יתברר כי
14. הנתבע אחראי לפרסומים הפוגעים, יהיה מקום להוסיף ולדון בשאלת הנזק.

15. כפי שיובהר להלן בפירוט, אני סבורה כי יש לדחות את התביעה.

16

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כפני: כב' השופטת רות רונן

1

2 3. המחלוקת העובדתית בין הצדדים הן מצומצמות מאוד.

3 כך, אין למעשה מחלוקת כי הנתבע הוא אחד מבעליו של האתר, וכי הוא אחד מהאחראים על
4 הפעלתו. אין מחלוקת כי הפרסומים הפוגעים התפרסמו באתר, ולפחות לגבי חלק מהם – ניתן
5 להניח כי מדובר בפרסומים המהווים "לשון הרע".

6 כך, למשל, פורסם ביום 25.11.02 "סודרי ידוע כגוי גמור והוא משחלט על תנועת ש"ס וכל
7 ביתו של הרב עובדיה והכל כדי להגשים את שאיפתו להיות שר במדינת ישראל. חילונים
8 למען מדינת ישראל זה איציק סודרי".

9 ביום 26.11.02 פורסם כי "המאהבת של שלומי סודרי פוטרה היום ממשרד הדתות"
10 ביום 25.11.02 פורסם כי "איציק סודרי בילה שבועיים בועידת אירופה, בחדר משותף עפ
11 המתורגמנית האישית שלו, על חשבון תנועת ש"ס (מעניין מה היא תרגמה לו בלילות?)"
12 דוגמאות נוספות מופיעות בס' 3 לכתב התביעה.

13

14 הנתבע אינו טוען כי תוכן הפרסומים הפוגעים הוא נכון, אם כי הוא כופר בכך שהוא פרסם
15 אותם.

16 התובעים לא כפרו למעשה גם בכך, כי כאשר הם פנו אל הנתבע וטענו כי קיים פרסום משמיץ
17 לגביהם, פרסום זה הוסר מיידית מהאתר. כך עולה מדבריו של עו"ד צייגר ב"כ התובעים
18 לפרוטוקול, "אני מסכים שכל ההודעות שצורפו כנספח למכתב, אכן הוסרו" (עמ' 5 שורות 2-
19 1 לפרוטוקול).

20

21 4. המחלוקת בין הצדדים מתייחסת לשאלה המשפטית, הנוגעת לאחריותו של הנתבע, כבעלים
22 ומנהל של אתר אינטרנט מהסוג של האתר נשוא התביעה, לתוכן הפרסומים המתפרסמים
23 באתר.

24 מאחר שכאמור הפרסומים הפוגעים הוסרו כאשר התובעים פנו אל התובע, המחלוקת העיקרית
25 היא בשאלה האם היה נתבע חייב להשגיח מראש על תוכן הפרסומים, ולבצע סינון שלהם
26 בטרם פורסמו, על מנת למנוע את פרסומם של אותם הפרסומים המהווים "לשון הרע".

27

28 5. התובעים מבססים את תביעתם על מספר עילות. הם טוענים כי יש לחייב את הנתבע כמי
29 שפרסם בעצמו את לשון הרע; כי יש לחייב את הנתבע כמי שאחראי לפירסום מכוח ס' 11
30 לחוק איסור לשון הרע; וכן נטען כי יש לחייב את הנתבע מכוח עוולת הרשלנות.

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן בפני:

1 עוד טענו התובעים כי יש לחייב את הנתבע מכוח חוק הגנת הפרטיות.

2

3 כפי שיובהר בפירוט להלן, אני סבורה כי יש לדחות את התביעה, ואין לקבל את טענות
4 התובעים.

5

6 **האם הנתבע "פרסם" את הפרסומים הפוגעים?**

7 6. אינני סבורה כי יש לחייב את הנתבע כמי שפרסם את הפרסומים הפוגעים בעצמו.

8 ב"כ התובעים טוען בהקשר זה בסיכומים, כי מאחר שהנתבע היה מי האחראי הבלעדי לאתר
9 האינטרנט ומי שהפעיל אותו, ומאחר שהפרסומים הפוגעים התפרסמו באתר האינטרנט, יש
10 לראות את הנתבע כמי שפרסם את הפרסומים, ואין משמעות לשאלה מי חיבר את אותם
11 הפרסומים בפועל. בהמשך הסיכומים מבהיר ב"כ התובעים, כי טענתו מבוססת על כך כי
12 הנתבע יכול היה להפעיל פיקוח וניטור על תוכן הפרסומים באתר, וכי הוא אינו מפעיל פיקוח
13 וניטור, רק מטעמים כלכליים.

14 בסיכומי התשובה מטעמו, ממשיל ב"כ התובעים את הנתבע בין היתר למי שמפרסם פרסומים
15 על לוח המוצב על קיר ביתו, או מפרסם פרסומים על לוח אותו הוא נושא על גבו.

16

17 7. ראשית, אני סבורה כי התובעים לא הוכיחו כי הנתבע עצמו הוא מי שכתב וחיבר את

18 הפרסומים הפוגעים. הנתבע כפר בכך, וטען כי הוא אינו יודע מי חיבר את הפרסומים
19 הפוגעים, וכי הפרסומים הפוגעים לא פורסמו לא על ידיו ולא על ידי מי מטעמו.

20

21 הנתבע אף ניסה במסגרת התובענה הנוכחית לנקוט בהליך, שמטרתו לחייב את ספקיות
22 האינטרנט לחשוף את זהותם של המפרסמים שחיברו בפועל את הפרסומים הפוגעים. מובן
23 שאף נקיטת הליך זה מחזקת את המסקנה כי הנתבע אינו מי שפרסם בעצמו את הפרסומים.

24

25 מנגד, התובע הודה בתצהירו כי **"איני יודע מי כתב את הפרסומים הפוגעניים המשמיצים" (ס')**
26 11 לתצהיר).

27

28 8. כאמור, טענת התובעים היא כי יש לראות את הנתבע כמי ש"פרסם" בעצמו את הפרסומים

29 הפוגעים, אף אם הוא אינו מי שהקליד אותם בפועל. נשאלת השאלה האם יש לראות את

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן בפני:

1 הנתבע כמי שפרסם את הפרסומים הפוגעים, למרות שלא הוא כתב וחיבר אותם, רק מתוקף
 2 היותו הבעלים והמפעיל של אתר האינטרנט.
 3
 4 לצורך בירור שאלה זו, יש להקדים ולהבהיר איך פועל האתר.
 5 הנתבע טען – וטענתו לא נסתרה – כי פעילות האתר מתבצעת באופן טכני, בלתי מבוקר
 6 ואוטומטי (ר' ס' 6 לתצהיר הנתבע). באתר נעשה שימוש במערכת טכנולוגית, המאפשרת לכל
 7 אדם להקים לנהל ולערוך "קבוצת דיון" ("פורום"), בכל נושא, וזאת – לאחר שהצהיר כי הוא
 8 מקבל עליו את תקנון האתר ואת תנאי השימוש בעת פתיחת הפורום (ס' 5 לתצהיר הנתבע).
 9 כל פורום באתר, מספק "לוח מודעות" אלקטרוני.
 10 האתר משמש אם כן תשתית טכנולוגית לפרסומים המתפרסמים בו, תשתית שבאמצעותה
 11 יכולים אנשים "להקים" פורומים, ואחרים יכולים לפרסם את דעותיהם במסגרת אותם
 12 פורומים.
 13
 14 9. אם להשוות את האתר, הקיים בעולם הוירטואלי - לעולם המציאותי, הרי שהאתר דומה לכיכר
 15 גדולה. מקימי האתר אחראים להקמת הכיכר ולתחזוקתה. הם מאפשרים מבחינה טכנית
 16 לאחרים להקים בכיכר לוחות מודעות בנושאים כאלה ואחרים, לוחות שעליהם יכולים אנשים
 17 המעוניינים בכך לתלות פרסומים כאוות נפשם.
 18
 19 כאמור, בהתאם לדוגמה שלעיל, הנתבע הוא מי שהקים את הכיכר, הוא מתחזק אותה, ויש לו
 20 גם יכולת למנוע כניסה של "מנהלי פורומים" שונים או של מפרסמים שונים לשטח הכיכר
 21 (במשמעות המשפטית של יכולת זו נדון להלן), ואף יש לו יכולת להסיר מודעות מלוחות
 22 המודעות.
 23 אולם – לא ניתן לראות את הנתבע כמי שמפרסם בעצמו את המודעות על גבי לוחות
 24 המודעות. המפרסמים הם אנשים אחרים. יתכן שניתן לאתר אותם ולברר את זהותם, ויתכן
 25 שלא. אולם הקושי באיתור ובזיהוי של המפרסמים עצמם, אינו הופך את הנתבע ל"מפרסם".
 26 הקמת הבמה שבה מבוצעים הפרסומים הפוגעים ותחזוקתה, אף היא אינה הופכת את הנתבע
 27 למי שפרסם את הפרסומים הפוגעים.
 28

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

10. השאלה מי פרסם את הפרסומים הפוגעים היא לטעמי שאלה עובדתית, שאינה קשורה
בשיקולי מדיניות, וכפי שצויין לעיל, לאור אופן הפעולה של האתר, ולאור חומר הראיות
שהוצג בפני, אינני סבורה כי הנתבע הוא מי שפרסם את הפרסומים הפוגעים.

11. יוער עוד, כי לשונו של ס' 11 לחוק איסור לשון הרע (שיידון להלן) מעידה על כך כי גם
המחוקק הפריד והבחין בין מי שפרסם בעצמו את לשון הרע, לבין מי שהביא לפרסום וגרם
לו. מי שגרם לפרסום עשוי להיות אחראי לו בנסיבות מסויימות, אולם הוא אינו נחשב בעיני
החוק ל"מפרסם" עצמו.

עוד יצויין כי יתכן שניתן לראות, בנסיבות מסויימות, גם את מעבידו או שולחו של ה"מפרסם"
כמי שפרסם את הפרסום בעצמו, אולם בענייננו לא נטען כי קיימת זיקה כלשהיא בין מי
שפרסם את הפרסומים הפוגעים, לבין הנתבע.

האם הנתבע אחראי לפרסומים מכוח ס' 11 לחוק איסור לשון הרע?

12. ס' 11 לחוק איסור לשון הרע, מטיל אחריות בגין לשון הרע, גם על מי שלא פרסם את לשון
הרע בעצמו, אך היה אחראי לפרסום.
הסעיף קובע:

"פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, יישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל
לשון הרע, האדם שהביא את דבר לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך
לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות
אזרחית יישא גם האחראי לאמצעי התקשורת".

כלומר, מעבר למפרסם עצמו, ניתן – במקרה של פרסום ב"אמצעי תקשורת", להטיל אחריות
גם על עורך וגם על מפיץ, בתנאים המנויים בס' 11 הנ"ל.

13. כדי להטיל על הנתבע אחריות מכוח ס' 11 הנ"ל, יש לברר קודם כל האם הפרסומים הפוגעים
נשאו התביעה, פורסמו ב"אמצעי תקשורת", כמשמעו של מונח זה בחוק.

המונח "אמצעי תקשורת" מוגדר בס"ק ג' לס' 11 הנ"ל כך:

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

1 "עיתון כמשמעותו בפקודת העיתונות (להלן: "עיתון") וכן שידורי רדיו
2 וטלוויזיה הניתנים לציבור".

3
4 **האם הפרסומים הפוגעים פורסמו ב"אמצעי תקשורת" כמשמעו בחוק?**

5 14. האם אתר האינטרנט דגן הוא אמצעי תקשורת, בהתאם להגדרת המונח בחוק? אני סבורה כי
6 התשובה היא שלילית, וזאת לאור לשון החוק, ובעיקר לאור תכליתו.

7
8 אינני סבורה כי על פי הלשון הפשוטה של החוק, אתר האינטרנט דגן הוא "אמצעי תקשורת".
9 אין מדובר ב"עיתון".

10 "עיתון" מוגדר בפקודת העיתונות כ"כל דבר דפוס המכיל חדשות, ידיעות, סיפורי מאורעות..
11 הנדפס.. והיוצא לאור בישראל...".

12
13 אני סבורה כי אתר אינטרנט אינו, על פי משמעותם הפשוטה של הדברים, "דבר דפוס", והוא
14 אינו "נדפס" בהתאם להגדרה.

15
16 15. אולם, לצורך פרשנות החוק, אין די בפרשנות המילולית, ויש לבחון גם את תכליתו של החוק
17 לצורך פרשנותו. בפסק הדין ת. א. (כפר סבא) 7380/00 בורוכוב נ. פורן, דן כב' השופט אמיר
18 בשאלה האם דינו של אתר אינטרנט כדין "עיתון" בפקודת העיתונות, לצורך חוק לשון הרע.
19 כב' השופט אמיר, מתייחס לעובדה כי על פי הלשון הפשוטה, אתר אינטרנט אינו נדפס, ולכן
20 הוא איננו עיתון.

21
22 הוא מוסיף וקובע כי גם בהתאם למהות ולתכלית, לא ניתן לקבוע כי אתר אינטרנט הוא
23 "עיתון". זאת, משום שפקודת העיתונות "נועדה להסדיר את המדיה הזו, וליצור רגולציה
24 ופיקוח ממשלתיים על כלי חשוב זה של תקשורת המונים".

25 ס' 4 לפקודת העיתונות קובע כי אין להוציא עיתון ללא רשיון מהממונה על המחוז במשרד
26 הפנים. כב' השופט אמיר קובע, כי אין להעלות על הדעת כי כל מי שירצה לפתוח אתר
27 באינטרנט, יצטרך לקבל רשיון ממנהל המחוז, ואם לא כן, יהיה חייב בפלילים.

28 כב' השופט אמיר קובע כי לדעתו אין דין אתר אינטרנט כדין "עיתון", אף כאשר מדובר באתר
29 אינטרנט של "עיתון".

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

1

2 כשלעצמי, אני סבורה כי השאלה האם אתר אינטרנט הוא "עיתון", איננה נקיה מספקות, כאשר
3 מדובר באתר שיש לו המאפיינים של "עיתון", למעט המאפיין של "הדפסה". כך, כאשר
4 מדובר באתר שיש לו עורך, הממייין ומסנן את התכנים המתפרסמים בו, אתר בו קיימים כתבות
5 ופרסומים המתפרסמים על דעת המערכת, השאלה האם מדובר ב"עיתון" על כל הכרוך בכך,
6 למרות שלא מדובר ב"דבר דפוס", ה"נדפס", איננה פשוטה.

7

8 ואולם, במקרה שבפני, אין צורך להדרש לשאלה זו, שכן האתר דנן איננו "עיתון אינטרנט".
9 כפי שהובהר בפירוט לעיל, האתר דנן אינו דומה כלל לעיתון גם מבחינת מאפייניו.
10 המונח "עיתון" מתייחס לקובץ פרסומים המופיע תחת "קורת גג" אחת, ואשר עובר תהליך של
11 עריכה וסינון, על מנת להביא בסופו של דבר למוצר מוגמר, בעל מסגרת, ניתן לזיהוי,
12 שמאחוריו עומדת "כוונת מכוון" של מי שעומד מאחוריו – העורך והמוציא לאור.
13 עיתון הוא פרסום שיש מאחורי המכלול של האמור בו כוונה, מטרה, מסגרת. עיתון הוא
14 פרסום שמישהו עומד מאחורי מכלול התכנים שבו.

15

16 בנוסף, עיתון הוא פרסום שעובר תהליך של עריכה מראש, לפני פרסומו. היכולת לסנן מראש
17 את התכנים המתפרסמים בעיתון, היא אחד הנימוקים המצדיקים את הטלת האחריות על עורך
18 העיתון לפרסומים המתפרסמים בו (והשווה לפרסום בשידור חי בטלוויזיה ולסייגים לאחריות
19 לגביו בס' 15(12) לחוק).

20

21 מכאן נובע גם התוקף המיוחס על ידי אנשים למה ש"כתוב בעיתון" – תוקף הנובע מהנחתם
22 של הקוראים כי מה שכתוב בעיתון עבר מראש סינון וסלקציה כלשהם, עבר בחינה ובדיקה
23 כלשהם על פי כללי העיתונות, ואם הגיע בסופו של דבר לדפוס ופרסום – יש משנה תוקף
24 לדברים האמורים בו.

25

26 כאמור, האתר דומה יותר לכיכר, בה יכולים עוברים ושבים להתבטא באופן חופשי, בלא
27 שמאן שהוא מתיימר לערוך את דבריהם, לסנן אותם מראש, לפקח על תוכנם.

28

29 המשמעות שמיוחסת לדברים הנאמרים באופן כזה ב"כיכר העיר", היא מן הסתם משמעות
30 פחותה, כאמור, מאשר המשמעות המיוחסת לדברים ש"פורסמו בעיתון".

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

- 1
- 2 19. האמור אינו בא להפחית מהחומרה שיש לייחס לדברים המתפרסמים באתר, ושיש בהם משום
- 3 "לשון הרע". אין בכך כדי להצדיק השמצה של אדם אחר, פגיעה בו, או אמירת דבר שאינו
- 4 נכון לגביו, ושיש בו כדי להשפילו או לבזותו בעיניי הבריות.
- 5
- 6 20. ואולם, יש לזכור כי המטריה אליה אנו מתייחסים איננה המטריה של הטלת אחריות על
- 7 המשמיץ עצמו. אנו מתייחסים לשאלה של הטלת אחריות עקיפה על מפעיל האתר, ביחס
- 8 לדברים שפורסמו באתר.
- 9 בהקשר זה, אני סבורה כי קיים הבדל עקרוני בין "עורך עיתון" – הן עיתון ממשי, המודפס
- 10 בדפוס והן עיתון וירטואלי, המתפרסם באינטרנט ואשר יש לו מאפיינים של "עיתון" כפי
- 11 שפורטו לעיל, לבין מי שמפעיל אתר כגון האתר דנן.
- 12
- 13 הפרסומים באתר דנן שונים, לכן, מפרסום ב"עיתון" בתכלית השינוי.
- 14 מאחורי הפרסומים האתר, אין כל יד מכוונת, אין סינון, אין סלקציה, אין "מסגרת", אין עורך.
- 15 מדובר בקובץ של דברים המושמעים באופן חופשי על דעת אומריהם ועל דעתם בלבד, כאשר
- 16 כאמור ה"אתר" מספק לדוברים רק את הבמה, את הפלטפורמה, מבלי לסנן, לכוון או לחוות
- 17 כל דיעה שהיא על האמור והמתפרסם.
- 18
- 19 21. מטעמים דומים, אינני סבורה כי ניתן לראות באתר גם כשידור רדיו או טלוויזיה. הטעמים לכך
- 20 הם דומים – גם כאשר מדובר בשידור רדיו או טלוויזיה, יש טעם להטיל אחריות רק במקרה
- 21 שמדובר בשידור שהוא בעל אופי דומה ל"עיתון" – היינו שידור שמאחוריו עומד מאן דהוא
- 22 הקובע את המסגרת של השידור, ויש טעם, לכן, להטיל עליו אחריות לדברים שהתפרסמו
- 23 במסגרתו.
- 24
- 25 22. לעניין זה יש להוסיף ולהעיר, כי האחריות של העורך ושל מי שהביא לפרסום, היא אחריות
- 26 פלילית ואזרחית כאחד (ר' ס' 6 לחוק איסור לשון הרע)
- 27 מאחר שמדובר גם באחריות פלילית, על פרשן החוק להיות זהיר שבעתיים.
- 28
- 29 עקרון החוקיות מחייב הגדרת היסוד העובדתי של העבירה באופן ברור, כך שניתן לדעת את
- 30 תחומי "המותר והאסור" (ר' רע"פ 5389/01 פד"י נז(4) 374 ור' גם ס' 34 כ"א לחוק העונשין).

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

1

2 סיכומה של נקודה זו – אינני סבורה כי ניתן להטיל אל הנתבע אחריות מכוח ס' 11 לחוק
3 איסור לשון הרע, שכן הפרסום לא היה באמצעי תקשורת".

4

5 **האם ניתן להטיל אחריות מכוח עוולת הרשלנות?**

6 23. התובעים טוענים עוד, כי יש להטיל על הנתבע אחריות גם מכוח עוולת הרשלנות.
7 לטענתם, הנתבע התרשל כלפיהם כאשר לא מנע את הפרסומים הפוגעים. לטענתם, הרשלנות
8 צריכה להיות מיוחסת לנתבע ביחס לכל הפרסומים.
9 יתרה מזאת, לטענת התובעים לאחר שהם פנו בכתב לנתבע, והתריעו בפניו על קיומם של
10 הפרסומים הפוגעים, היה על הנתבע לנקוט משנה זהירות ביחס אליהם, ולדאוג לכך שלא
11 יתפרסמו באתר פרסומים פוגעים נוספים ביחס אליהם. משהוא לא עשה כן – הוא התרשל.

12

13 טענות הנתבע בהקשר זה מתייחסות בעיקרן למדיניות המשפטית הרצויה. כפי שיובהר,
14 טענות הנתבע מקובלות עלי.

15

16 24. בפסק דינו של כב' השופט אמיר בענין בורוכוב, שאוזכר לעיל, סוקר כב' השופט אמיר את
17 המדיניות המשפטית במספר ארצות ברחבי העולם, ביחס לסוגייה דומה לזו שבפנינו -
18 אחריות של ספק שירותי אינטרנט (ובכלל זה מנהל אתר ומנהל פורום) לפרסומים שעשה צד ג'
19 במסגרת שירותי האינטרנט של אותו ספק.

20

21 לאחר סקירה זאת, קובע כב' השופט אמיר כי המודל הראוי בעיניו, הוא לדעתו כי

22 "ראוי לחייב את ספק שירותי האינטרנט בגין פרסום פוגע שנעשה ע"י צד ג'

23 במסגרת אותם שירותים שנותן הספק – רק אם וכאשר הצד הנפגע מתלונן על

24 כך בפני הספק ודורש במפורש את הסרת הפרסום הפוגע; ורק אם הפרסום

25 הפוגע אכן פוגע ואסור על פניו; ורק כאשר יש לספק יכולת למנוע זאת באופן

26 סביר. זהו מבחן משולש ומצטבר של ידיעה בפועל, ושל ודאות הפגיעה, ושל

27

אפשרות מניעתה".

28

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן : בפני:

25. 1 אכן, וכפי שנקבע גם בפסק דין בורוכוב, השאלה בה על בית המשפט להכריע היא שאלה
2 במסגרתה יש לאזן בין שני אינטרסים נוגדים, שניהם חשובים ומשמעותיים בשיטת המשפט
3 שלנו – האחד, זכותו של אדם לשם טוב, ומנגד השני – חופש הביטוי.
4

5 האיזון בין האינטרסים הללו ייקבע בהתאם לכללים שפותחו במסגרת דיני הנזיקין בכלל ודיני
6 הרשלנות בפרט, היינו תוך השוואה ואיזון בין תוחלת הנזק מצד אחד, לבין עלות המניעה של
7 הנזק מן הצד השני.

8 האיזון יעשה תוך שנביא בחשבון כל העת כי הטענה איננה מתייחסת להטלת אחריות ישירה
9 על מי שפרסם בעצמו את הדברים המשמיצים והפוגעים, אלא להטלת אחריות עקיפה, על מי
10 שהוא הבעלים והמעיל של האתר בו התפרסמו הדברים, משום שהוא לא מנע את פרסומם.

11
12 26. תוחלת הנזק צריכה להביא בחשבון את הנזק לשמו הטוב של מי שהתפרסמו אודותיו דברים
13 שיש בהם משום "לשון הרע". אין להכביר מילים על הנזק החמור שנגרם לאדם ששמו נפגע,
14 על כך ש"טוב שם טוב משמן טוב", על עוגמת הנפש הנגרמת לנפגע, על הקושי לפצותו ביחס
15 לפגיעה ולהשיב את המצב לקדמותו.
16 ואכן, כב' הנשיא ברק קבע כי:

17 "כבוד האדם ושמו הטוב חשובים לעיתים לאדם כחיים עצמם, הם יקרים לו לרוב
18 מכל נכס אחר" (ר' ע"א 214/89 אבנרי ואח' נ. שפירא ואח', פ"ד מ"ג (3) 840).

19
20 ובמקום אחר:

21 "הגוזל את רכושי עשוי לפצות אותי בממון. הגוזל את שמי הטוב גוזל את טעם
22 קיומי. שמו הטוב של האדם קובע את התייחסותו שלו לעצמו ואת ההתייחסות
23 של חבריו אליו" (ר' בג"צ 6126/94 סנש נ' רשות השידור פד"י נג(3) 817 בעמ'
24 832).

25
26 27. עם זאת, צריך לומר כי גם ביחס לפגיעות בשמו הטוב של אדם, קיימות דרגות ועוצמות שונות,
27 וייתכנו פגיעות בעלות רמות חומרה גבוהות יותר ונמוכות יותר. בנוסף, הוצאת שם רע על
28 אדם עשויה להיות "תלוית קונטקסט", ולחייב בירור נוסף או הכרות עם האדם עצמו. כך,
29 למשל, התייחסות לאדם כאל "חילוני גמור", עשויה להיות בלתי מזיקה כלל, אם מדובר באדם

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן בפני:

- 1 שהוא חילוני. אולם, אמירה זהה עשויה להיות "לשון הרע" פוגעת וחמורה אם מדובר באדם
 2 דתי, וקל וחומר – באיש ציבור דתי. גם ציון העובדה כי למאן שהוא יש מאהבת, עשוי להיות
 3 מבזה ומשפיל כאשר מדובר באדם נשוי, אך משמעותו עשויה להיות שונה לחלוטין אם מדובר
 4 באדם פנוי.
- 5
- 6 כאמור, בחינת שאלת הרשלנות צריכה להביא בחשבון גם את הקריטריון של "עלות המניעה"
 7 של הנזק, ולהשוות אותו לתוחלת הנזק העלול להיגרם לנפגעים הפוטנציאליים.
 8
- 9 "עלות המניעה" היא קודם כל עלות כלכלית. לענין זה יש להביא בחשבון כי אם נטיל אחריות
 10 על האתר ומפעיליו, יהיה צורך בעלות גבוהה ביותר של מנגנון פיקוח וסינון של כל ההודעות
 11 המתפרסמות בכל הפורומים – ומדובר באלפי או אף עשרות אלפי הודעות ביום. סינון
 12 ההודעות הפוגעות, יצריך קריאה מוקדמת שלהם על ידי מאן שהוא, והחלטה לגבי כל הודעה
 13 והודעה – האם יש לפרסמה או לאו.
- 14 יש להביא בחשבון כי לדברי עדי ההגנה, כלל לא ניתן יהיה לקיים אתר כמו האתר דנן, אם
 15 תוטל אחריות על מפעיליו, והם יצטרכו לשאת בעלויות של סינון ופיקוח של כל הידיעות
 16 המתפרסמות באתר.
- 17 מובן כי הטלת אחריות על מפעיל האתר, על הודעות פוגעות שמפורסמות באתר, משמעותה
 18 למעשה חיובו לנקוט מכאן ולהבא באמצעים שימנעו פרסום נוסף של הודעות פוגעות. לכן,
 19 אין לקבל את טענת ב"כ התובעים לפיה לאחר שהפרסומים הפוגעים דנן כבר פורסמו, יש
 20 להעדיף את האינטרס של הנפגעים לשם טוב, על פני האינטרס של חופש הביטוי.
- 21
- 22 כאשר בוחנים את העלות של הטלת אחריות על מזיק פוטנציאלי לפרסום דברים שיש בהם
 23 משום "לשון הרע", יש להביא בחשבון גם את העלות החברתית, היינו את המחיר שהחברה
 24 תשלם אם תוטל אחריות, והאתר יצטרך לקיים מנגנון של צנזורה על ההודעות המתפרסמות
 25 בו.
- 26
- 27 ראשית, צריך להביא בחשבון כי אם תוטל אחריות על מפעילי אתרים כמו האתר דנן, ויהיה
 28 מנגנון של סינון מראש של הודעות, עלולה להיות לכך תוצאה של chilling effect, הרתעת
 29 יתר, היינו העדפה שלא לפרסם במקרה של ספק.

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן

1

2 כאמור, בענייננו, אין מדובר במערכת עיתון, שיש לה כלים לבחון את אמיתותן של הידיעות,
3 ושיש לה עניין להביא לדפוס ידיעות כאלה ואחרות. ההגיון של הפעלת האתר דנן, שונה מזה
4 של מערכת עיתון, ולכן המשמעות של ה"chilling effect" או של "הרתעת היתר", היא
5 גדולה מאוד כאשר מדובר על אתר כמו האתר דנן.

6

7 יש לציין כי לגבי חלק מהידיעות, לא ניתן יהיה לבצע סינון כמו זה שהתובעים דורשים. לגבי
8 חלק מהידיעות, לא יהיה ברור כי הן מהוות "לשון הרע", שכן הן תלויות קונטקסט, שלא תמיד
9 ידוע למי שמבצע את הסינון. לכן, ייתכן כי ידיעות מסוימות ינופו מחשש של מפעילי האתר כי
10 הן ידיעות פוגעות בהקשר מסוים (אף שבפועל אולי אין הדבר כך), בעוד ידיעות אחרות לא
11 יסוננו ויפורסמו – למרות שמדובר ב"לשון הרע", שכן ההקשר הפוגע לא יהיה ידוע למפעילי
12 האתר שיבצעו את הסינון. יצוין כי בשלב זה אינני מתייחסת עדיין לשאלת אמיתותן של
13 הידיעות.

14

15 זאת ועוד- מאחר שאין מדובר במערכת עיתון, ולאחר אין כלים לבחון את אמיתות הידיעות,
16 הרי שלא תהיה כל מוטיבציה לאתר להביא לפרסום של ידיעות פוגעות, גם אם הן נכונות
17 ואמיתיות.

18

19 לכן, חיוב הנתבע בצנזורה וסינון, יביא לפגיעה בחופש הביטוי ובאפשרות של זרימת מידע –
20 בין היתר מידע אמיתי, שאין מניעה לפרסומו, ואולי גם חשוב לאפשר את פרסומו על מנת
21 לאפשר העברה של מידע בן פרטי החברה, ודיאלוג בין אנשים שונים בחברה. העברת מידע
22 ודיאלוג כזה הם הבסיס לחופש הביטוי והם מרכיבים הכרחיים לצורך יציקת תוכן אמיתי
23 בתהליך הדמוקרטי, הניזון מדיאלוג כזה.

24

25 בפסק הדין בג"ץ 372/84 קלופפר נווה נ' שר החינוך והתרבות (פד"י לח(3) 233 בעמ' 238),
26 ציין כב' הנשיא שמגר כי "חירות הביטוי היא תנאי מוקדם לקיומה של דמוקרטיה ולפעילותה
27 התקינה".

28

29 בנוסף, יש להוסיף כי קיומו של מנגנון של צנזורה – כל צנזורה, טומן בחובו בעיות
30 מסוימת, שכן הוא מאפשר לאדם אחד או למספר בני אדם, להחליט על פי שיקול דעתם, איזה
מידע יגיע לידיעתו של יתר הציבור. כב' השופט לנדוי התייחס בעבר לצנזורה המבוצעת על

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן בפני:

- 1 ידי השלטון. הוא ציין, בפסק הדין אולפני הסרטה לישראל בע"מ נ' גרי (בג"ץ 243/62, פד"י
2 טז' 2407 בעמ' 2416) כי "שלטון הנוטל לעצמו את הרשות לקבוע מה טוב לאזרח לדעת,
3 סופו הוא קובע כי מה טוב לאזרח לחשוב; ואין סתירה גדולה מזו לדמוקרטיה אמיתית,
4 שאינה מודרכת מלמעלה".
- 5
- 6 המידע המגיע כיום לידיעת הציבור עובר ממילא מספר גדול של סינונים, הנובעים משיקולים
7 רבים ושונים, הנשקלים על ידי הגורמים המפרסמים למיניהם.
8 לכן, ישנו ערך חברתי לכך שתינתן במה לפרסום מידע לא מצונזר, כאשר מקים הבמה אינו
9 נושא באחריות לפרסומים פוגעים, ומי שנושא שאחריות להם, הוא רק מי שמפרסם אותם
10 בפועל.
- 11 יש לחזור ולציין לעניין זה, כי שלילת אחריותו של בעל האתר, אינה בהכרח "סוף הדרך" .34
12 מבחינת התובעים. כפי שצוין לא אחת בעבר בפסק דין זה, צריך לזכור כי הנתבע אינו מי
13 שפרסם את הפרסומים המשמיצים, אלא הוא רק נתן במה לפרסומם. אין ספק כי מי שפרסם
14 בפועל את הפרסומים המשמיצים, צריך להיות מחויב לשאת בנזק שנגרם כתוצאה מפרסומם –
15 בהנחה שמדובר בפרסומים שהם "לשון הרע" על פי החוק, ושלא עומדת לו טענת הגנה.
16
- 17 העובדה כי יש קושי לאתר את המפרסם עצמו, אינה צריכה, לדעתי, להביא לניסיון למצוא
18 גורם זמין אחר, שניתן לתבוע אותו בגין הפרסום. כפי שלא ניתן לתבוע את העירייה בגין כל
19 הודעה משמיצה שתלויה על לוח מודעות בכיכר העיר, בין אם ניתן לאתר את מי שתלה את
20 המודעה בפועל ובין אם לאו – כך לא ניתן להטיל אחריות על הנתבע בענייננו, ועליו לנסות
21 ולאחר את "כותבי המודעות" – את מפרסמי הפרסומים הפוגעים עצמם.
22
- 23 אני סבורה כי כל האמור לעיל, מביא למסקנה כי הטלת אחריות על הנתבע, תביא לפגיעה
24 בחופש הביטוי – חלק מהאתרים דוגמת האתר דנן ייסגרו ולא יוסיפו להתקיים, אחרים יפעילו
25 צנזורה, כך שיימנע פרסום של הודעות שונות, חלקן הודעות שאין בהן משום לשון הרע, חלקן
26 הודעות משמיצות שתוכנן נכון ושאינן מניעה לפרסמן.
27
- 28 האופציה לקיום רב שיח בין זרים, להחלפת דעות, תוך ניסיונות שכנוע במגוון נושאים,
29 האפשרות לקיום קשר בין אנשים רחוקים תוך מתן תוכן אמיתי לחופש הביטוי, אפשרות
30 המוקנית כיום באמצעות המכשיר של האינטרנט, לא תהיה קיימת עוד בצורתה הנוכחית.

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן : בפני:

- 1 זהו מחיר חברתי גבוה מאוד, בהתחשב בערך שהחברה מייחסת לחופש הביטוי.
2
- 3 לכן, כאשר אני שוקלת זה מול זה את הנזק שעשוי להיגרם למי שמתפרסמת לגביו ידיעה .36
4 פוגעת כגון הפרסומים דנן, מול הנזק שבהטלת אחריות על הנתבע כבעל האתר, אני סבורה כי
5 המדיניות המשפטית הנכונה צריכה להיות כי לא תוטל אחריות כזאת.
6
- 7 ב"כ התובעים טוען כי לרשות הנתבע עמדו כלים רבים, שיכלו לאפשר לו למנוע את .37
8 הפרסומים הפוגעים. כך בין היתר הנתבע יכול היה לערוך חיפושים על פי מילות מפתח,
9 להעסיק צוות עובדים רחב יותר, להשתמש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים וחזקים יותר, או
10 אף להחליט שלא לקיים את האתר (שהוא קיים אותו ממניעים כלכליים).
11
- 12 אינני סבורה כי טענה זו יש בה כדי לשנות את מסקנתי כלעיל. .38
13 אני סבורה כי לא ניתן למנוע פרסומים שיש בהן משום "לשון הרע" רק באמצעות שימוש
14 באמצעים טכנולוגיים. לשון הרע אינה מתאפיינת בהכרח בשימוש במילים כאלה או אחרות,
15 ולא בכל פעם שמופיעות בידיעה מילים שהן לכאורה פוגעות – פירוש הדבר שהידיעה מכילה
16 "לשון הרע", ולהפך.
17 לכן, על מנת תבצע את הסינון של הידיעות, נדרשת בקרה אנושית – היינו אדם שיקרא כל
18 אחת ואחת מן הידיעות בטרם פרסומן, וכריע האם יש מקום לפרסם אותן אם לאו.
19 כפי שהובהר לעיל, לביצוע סינון כזה, יש מחיר כלכלי וחברתי גבוה מאוד.
20
- 21 התובעים מוסיפים וטוענים כי אף אם הנתבע לא היה אחראי לפרסומים שהתפרסמו בטרם .39
22 משלוח מכתב האזהרה מטעמם, הרי הוא אחראי לכל אותם פרסומים שהתפרסמו לאחר קבלת
23 המכתב, ביום 3.12.02. מאז ואילך, כך טוען ב"כ התובעים, היה על הנתבע לנקוט בצעדים
24 אקטיביים, ולברוק, ולו אחת לשעה, או אף אחת ליום, כי לא מתפרסמים באתר פרסומים
25 פוגעים ביחס לתובעים. ב"כ התובעים טוען כי ניתן היה למשל לבצע חיפוש של המילים
26 "איציק סודרי" (התובע 1), וחיפוש כזה היה יכול לחסוך עלבונות פגיעות ונזקים קשים.
27
- 28 אינני מקבלת את הטענה. .40

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

כב' השופטת רות רונן בפני:

- 1 ראשית, עיון ברשימת הפרסומים הפוגעים נשוא התביעה מעלה, כי אף לו היה נערך חיפוש
2 של המילים "איציק סודרי", חלק גדול מהפרסומים הפוגעים, לא היו מאותרים. ודאי שלא היה
3 בחיפוש כזה כדי למנוע את הפרסומים הפוגעים המתייחסים ליתר התובעים, למעט התובע 1.
4
- 5 יתרה מזאת, לאור כל השיקולים שפורטו לעיל, אינני סבורה כי יש לאפשר לאדם ליצור לעצמו
6 "חסינות" מפני כל פרסום שהוא לכאורה פוגע, על ידי משלוח מכתב אזהרה לאתר, תוך חיוב
7 האתר מאותו שלב ואילך (עד מתי?) להיות אחראי למנוע כל פרסום המתייחס לאותו אדם
8 שיש בו משום לשון הרע.
9
- 10 מובן כי הטלת חיוב כזה על מפעיל האתר, גם אם הוא מתייחס רק לאותם אנשים ששלחו אליו
11 מכתבי התראה, יחייב הקמתו של אותו מנגנון אנושי יקר אליו התייחסתי בפסק דין זה לעיל,
12 הוא ייצור את אותו אפקט של הרתעת יתר, ויגבה אותו מחיר חברתי.
13 לכן, אינני סבורה כי משלוח מכתב ההתראה – יש בו כדי לשנות את התוצאה המשפטית.
14
- 15 התובעים הוסיפו וטענו, כי ניתן להיווכח שהנתבע יכול היה למנוע פרסומים מזיקים – מעדותו
16 של הנתבע עצמו, לפיה הוא מנע פתיחת פורומים שונים, שיש בהם כדי לפגוע בציבור פלוני
17 (כגון "מוות לערבים"), על ידי חיפוש מילות מפתח.
18
- 19 אינני סבורה כי העובדה שהנתבע ניסה במקרים מסוימים למנוע פרסומים מסיתים, באמצעים
20 שעמדו לרשותו, יש בה כדי להטיל על הנתבע חובה שלא היתה קיימת לו אלמלא כן.
21 לעניין זה יש להוסיף כי קיימת אבחנה בין פרסומים המסיתים לאלמות ("מוות לערבים"),
22 לבין פרסומים משמיצים שעלולים לפגוע בשם טוב.
23
- 24 בנוסף, קל יותר לאתר ולבעליו לנסות ומנוע פרסום של פורומים שלמים, ששם מעיד עליהם
25 כעל פורומים שנועדו להסית, מאשר לנסות ולמנוע פרסום של ידיעות. יוער, כי אין טענה
26 לפיה הנתבע הצליח למנוע את פרסומם של כל הפורומים שיש בהם כדי להסית או לפגוע,
27 ובהחלט אין זה מן הנמנע כי היו פורומים כאלה שהתפרסמו. על כל פנים, ישנו כמובן הבדל
28 עצום בין מספר הפורומים המתפרסמים באתר, לבין מספר הידיעות הכולל המתפרסמות בכל
29 הפורומים.
30

בתי המשפט

א 037692/03

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/08/2005

בפני: כב' השופטת רות רונן

1 לכן, אין ללמוד מהעובדה שהנתבע מנע במספר מסוים של מקרים פרסום פורומים באתר שלו,
2 כדי להסיק כי הוא יכול היה למנוע, בעלות סבירה, את פרסומם של הפרסומים המשמיצים
3 דנן.

4
5 43. אינני סבורה כי התובעים הוכיחו כי הנתבע פגע בפרטיותם, ועל כל פנים – מכל הטעמים
6 שפורטו לעיל, אינני סבורה כי יש מקום לקבל את הטענה המתייחסת לפגיעה בפרטיות. בין
7 היתר לא הוכח כי הנתבע הוא שפגע בפרטיות של התובעים או מי מהם, ככל שפגיעה כזו
8 התרחשה.

9

10 אשר על כן, ומכל הטעמים שפורטו לעיל, אני דוחה את התביעה.
11 אני מחייבת את התובעים לשאת בהוצאות הנתבע בסך 12,000 ₪ + מע"מ.

12

13 המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

14

15 ניתן היום 01.08.2005 בהעדר הצדדים

16

ר. רונן, שופטת

17

18

קלנית: סיני י.